Dominika Vostrá: K Husovým univerzitním promluvám (93 stran, 31 stran přílohy).
Diplomová práce, Pedagogická fakulta JU, České Budějovice 2009

Posudek vedoucí diplomové práce

Diplomantka se ve své práci zabývá latinskými texty z období středověku, a to několika promočními promluvami Jana Husa, které byly proneseny u příležitosti závěrečných zkoušek kandidátů na Karlově univerzitě. Tento rétorický žánr je zván latinsky *recommendationes*. Cílem diplomové práce bylo provést analýzu jejich rétorické formy i věcného a morálního obsahu a přeložit do českého jazyka několik dosud nepřeložených promluv.

V kapitole 1 podává diplomantka základní informace o životě a díle J. Husa a o jeho působení na pražské univerzitě. Tento stručný historický přehled je v rámci diplomové práce dobře vyvážený. Jak z práce vyplývá, její autorka se podrobně seznámila rovněž s problematikou bohemikálních latinských středověkých textů prostřednictvím dostupné medievistické literatury, jejímž základem jsou práce naší přední odbornice A. Vidmanové.

V druhé kapitole se diplomantka věnuje teoretickému rozboru rétorického žánru *recommendationes*, jejich obvyklé struktuře a obsahu, který vycházel z citací tzv. středověkých autorit. Podkapitola 2.2 nás seznamuje s autory, kteří byli ve středověku nejčastěji citováni a jejichž citátů užíval i Jan Hus. Podkapitola 2.3 pak ukazuje na specifika jeho rekomendací. Rozebírá jeho obvyklé motivy, jako je rozbor ústředního citátu, pochvala kandidáta, rozbor jeho jména a vzhledu, ukazující na jeho morální kvality. Poukazuje na jeho rétorické prostředky jako např. řečnické otázky a práci s ústředním tématem většinou ve formě triád. Je třeba ocenit samostatnost a původnost autorky při provádění tohoto rozboru, pro který neměla předlohu v sekundární literatuře.

Třetí kapitolu tvoří český překlad pěti Husových rekomendací. Jedná se o promluvy *Studuit agere* (Snažil se konat), *Filius esto bonus* (Buď dobrým synem), *Forcia adversis opponite pectora rebus* (Nastavte pevnou hruď překážkám), *Proice omnia ista* (Zahoď toto vše), *Veniat cuculus* (Ať přiletí kukačka). Překlad je proveden velmi spolehlivě a kvalitně, prakticky neobsahuje věcné chyby a neporozumění. Diplomantka projevila výbornou schopnost postihnout specifika překladu středověkého textu a orientovat se v dobových

reáliích. Sporná místa překladu vyplývající z různočtení apod. je schopna analyzovat. Je patrné, jak s přibývajícími stránkami překladu se zvyšovala hloubka porozumění textu a schopnost správné interpretace a vhodné formulace. Jednotlivým překladům předchází komentáře, které shrnují obsahy promluv, jejich morální a citační východiska a upozorňují na zajímavé a originální motivy, jako např. humor.

Čtvrtá kapitola se snaží zařadit žánr rekomendací do rozsáhlejšího historického kontextu. Přináší např. pro porovnání překlad středověké rekomendace *Sanabatur laborans*, pronesené Janem z Mýta při závěrečné zkoušce Jana Husa, která poskytuje zajisté zajímavý pohled na jeho osobnost. Diplomantka poté hledá styčné body mezi středověkými a současnými promočními promluvami. Vysokoškolští učitelé Dominik Pecka a Lubomír Mlčoch do nich vložili stále platné morální zásady, které se uplatňovaly již ve středověku, avšak v současné společnosti ustupují do pozadí.

V závěru práce autorka shrnuje získané poznatky.

Práce je velmi zdařilá jak po stránce odborného překladu ze středověké latiny, tak po stránce formální. Je třeba vyzdvihnout vysokou úroveň jazykovou.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou „výborně“.

PhDr. Marcela Hejtmanová, Ph. D.

České Budějovice 26. 5. 2009